

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Оториноларингології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

" 01 "

09

2023 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОТОХІРУРГІЇ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 29 червня 2023 року).

Розробники: завідувач кафедри, д.мед.н., проф.Пухлік С.М.
к.мед.н., доц.. Богданов К.Г.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри оториноларингології
Протокол № 1 від 30.08.2023 р.

Завідувач кафедри _____ Сергій Пухлік

Погоджено із гарантом ОПП _____ Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметно-цикловою методичною комісією з хірургічних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від 30.08.2023 р.

Голова предметно-циклової методичної комісії з хірургічних дисциплін ОНМедУ

_____ Василь Міщенко

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри Оториноларингології
Протокол № 1 від "28" 08 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Сергій Пухлік
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри Оториноларингології
Протокол № 1 від "26" 08 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Сергій Пухлік
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість: Кредитів: 3 Годин: 90 Змістових підрозділів: 1	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 222 «Медицина» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	Денна форма навчання
		Вибіркова дисципліна
		Рік підготовки: 6
		Семестри XI
		Практичні (30 год.)
		Самостійна робота (60 год.)
		Форма підсумкового контролю – залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета :

- оволодіння методами діагностики хворих на ХГСО;
- оволодіння методами діагностики хворих на ексудативний отит
- оволодіння методами діагностики хворих на адгезивну хворобу середнього вуха;
- оволодіння методами діагностики хворих на отосклероз;
- підготовка хворих до оперативного втручання з приводу ХГСО;
- вибір методики оперативного втручання у хворих на різні форми ХГСО
- техніка виконання сануючих операцій при ХГСО;
- техніка виконання функціонально-реконструктивних операцій при ХГСО;
- особливості післяопераційного перебігу у хворих після сануючих та функціонально-реконструктивних операцій;
- вибір методики оперативного втручання у хворих на ексудативний отит;
- техніка виконання тимпанопункції, мірінготомії та шунтування барабанної порожнини;
- оперативне лікування адгезивного отиту, техніка тимпанопластики; особливості післяопераційного перебігу;
- оперативне лікування отосклерозу, техніка виконання операції, показання та протипоказання до оперативного лікування, можливі ускладнення.

Завдання:

- засвоєння методів діагностики хворих на хронічний гнійний середній отит, ексудативний отит, адгезивну хворобу середнього вуха, отосклероз;
- засвоєння основних принципів оперативних втручань на середньому вусі;
- засвоєння показань та протипоказань до оперативних втручань на середньому вусі;
- засвоєння техніки виконання сануючих операцій при ХГСО;
- засвоєння техніки виконання функціонально-реконструктивних операцій при ХГСО;
- засвоєння техніки виконання операцій при адгезивному отиті;
- засвоєння техніки виконання операцій при отосклерозі;
- засвоєння особливостей післяопераційного перебігу у хворих після оперативних втручань на середньому вусі
- формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворими з приглухуватістю або з глухотою.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність (рівень 7) за вимогами НРК. Здатність розв'язувати типові та складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

Загальні компетентності за вимогами НРК

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення
- ЗК7. Здатність працювати в команді
- ЗК10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- СК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані
- СК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів
- СК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання
- СК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань
- СК5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань
- СК6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань
- СК7. Здатність до діагностування невідкладних станів
- СК8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги
- СК9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
- СК11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, включаючи систему раннього втручання
- СК17. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції
- СК25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів
- СК26. Здатність визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду
- СК27. Здатність до вміння діагностувати та визначати тактику ведення хворих на позалегеневі й поширені форми туберкульозу, у т.ч. ко-інфекцію ТБ/ВІЛ з хіміорезистентним перебігом

Програмні результати навчання

- ПРН1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
- ПРН2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
- ПРН3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання.
- ПРН4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
- ПРН5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів

лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

ПРН6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).

ПРН7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН8. Визначити головний клінічний синдром або симптом, яким обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення стану людини за будь- яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН14. Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

ПРН17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН18. Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

ПРН21. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН32. Вміння діагностувати та визначати тактику ведення хворих на позалегеневі й поширені форми туберкульозу, у т.ч. ко- інфекцію ТБ/ВІЛ з хіміорезистентним перебігом.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної отохірургії;
- основні принципи організації ЛОР допомоги населенню України;
- основи організації раціонального режиму і лікування ЛОР хворого;
- загальні елементи догляду за ЛОР хворими;
- теоретичні аспекти про ЛОР інструментарій і способи його застосування;
- теоретичні аспекти профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо-лікарняної

ЛОР інфекції;

- основи знеболювання в отоларингології;
- тактику консервативного та хірургічного лікування хронічних гнійних середніх отитів;
- тактику консервативного та хірургічного лікування екссудативного отиту;
- тактику консервативного та хірургічного лікування адгезивного отиту;
- тактику хірургічного лікування отосклерозу;
- методику обстеження хворого, особливості обстеження хворого з приглухуватістю та глухотою;
- особливості структури медичної карти стаціонарного хворого.

Вміти:

- організувати відповідні санітарно-епідемічні умови для різних приміщень ЛОР відділення;
- проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження ЛОР хворого з захворюваннями середнього вуха;
- вибрати адекватний спосіб анестезії для проведення того чи іншого втручання;
- діагностувати різноманітні порушення слуху;
- вибрати тактику післяопераційного ведення ЛОР хворого у залежності від оперативного втручання;
- діагностувати різноманітні запальні та незапальні процеси у середньому вусі, проводити між ними диференційну діагностику;
- вибирати відповідну хірургічну тактику для різних захворювань середнього вуха;
- скласти програму післяопераційного нагляду пацієнта;
- оформити карту стаціонарного хворого для пацієнта з ЛОР патологією;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Клінічна анатомія та фізіологія органу слуху. Клінічна анатомія зовнішнього вуха (вушна раковина, зовнішній слуховий прохід). Будова барабанної перетинки. Система порожнин середнього вуха, стінки барабанної порожнини, її вміст. Топографія лицевого нерва. Типи будови соскоподібного відростка. Будова завитки та її рецепторного апарата.

Тема 2. Методи дослідження слуху. Дослідження слуху шепітною та розмовною мовою. Дослідження слуху за допомогою камертонів. Слуховий паспорт. Тональна порогова аудіометрія. Способи маскування. Види аудіограм при порушеннях звукопровідного та звукоприймаючого відділів. Методи визначення ступеня втрати слуху. Поняття "феномен прискороного наростання гучності" (ФУНГ).

Тема 3. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР органів. Отоскопія: звичайна, за допомогою лійки Зіглі, отоскопу. Мікроотоскопія, пряма ендоскопія. Ендоскопічне дослідження носоглотки.

Тема 4. Етіологія та патогенез хронічного гнійного середнього отиту. Роль функції слухової труби у розвитку хронічного гнійного середнього отиту. Роль захворювань верхніх дихальних шляхів, імунологічного стану організму та алергічного фактора у генезі хронічного гнійного середнього отиту. Форми хронічного гнійного середнього отиту.

Тема 5. Хронічний тубо-тімпанальний середній отит. Клінічний перебіг. Антромастодотомія з мастойдопластикою. Тимпанопластика. Аудіометричні показання та протипоказання до слуховідновлюючих операцій. Етапи та типи (за Вульштейном) тимпанопластики, принципи техніки хірургічного втручання. Використання різноманітних матеріалів для відновлювання дефектів барабанної перетинки та слухових кісточок (ауто-гомо- та алотрансплантати).

Тема 6. Хронічний епітімпано-антральний середній отит. Холестеатома – теорія генезу, форми, класифікація. Показання до радикальної операції на вусі, її етапи.

Показання до слуховідновлюючих операцій. Тимпанопластика. Особливості післяопераційного перебігу після сануючих та слухопокращуючих операцій на середньому вусі, можливі ускладнення.

Тема 7. Секреторний середній отит - причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання. Дані отоскопії, дослідження слухової функції. Дані аудіометрії та тимпанометрії при секреторному середньому отиті.

Тема 8. Методи консервативного і хірургічного лікування секреторного середнього отиту: тимпанопункція, міринготомія, шунтування, лазерне дренування барабанної порожнини. Знеболювання при шунтуванні барабанної порожнини, типи шунтів.

Тема 9. Особливості післяопераційного перебігу після шунтування барабанної порожнини, можливі ускладнення. Тактика ото хірурга при ускладненнях міринготомії або шунтування барабанної порожнини.

Тема 10. Адгезивна хвороба середнього вуха - причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання. Дані отоскопії, дослідження слухової функції.

Тема 11. Методи консервативного і хірургічного лікування. Тимпанопластика.

Тема 12. Використання різноманітних матеріалів для відновлювання дефектів барабанної перетинки та слухових кісточок (ауто-гомо- та алотрансплантати). Особливості післяопераційного перебігу після тимпанопластики, можливі ускладнення.

Тема 13. Отосклероз – патоморфологічні зміни у скроневої кістці, клінічні симптоми, дані акуметрії та вестибулометрії.

Тема 14. Принципи консервативного і хірургічного лікування отосклерозу. Стапедектомія та стапедопластика.

Тема 15. Особливості післяопераційного перебігу після операцій з приводу отосклерозу, можливі ускладнення.

Залік. Оцінюється за двобальною шкалою: оцінка «зараховано» виставляється здобувачу вищої освіти, який виконав навчальний план дисципліни, не має академічної заборгованості; рівень компетентності — високий (творчий); оцінка «не зараховано» виставляється здобувачу вищої освіти, який не виконав навчальний план дисципліни, має академічну заборгованість (середній бал нижче 3,0 та/або пропуски занять); рівень компетентності — низький (рецептивно-продуктивний).

4. Структура навчальної дисципліни

Тема	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Клінічна анатомія та фізіологія органу слуху.	2	4
2. Методи дослідження слуху.	2	4
3. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР-органів.	2	4
4. Етіологія та патогенез хронічного гнійного середнього отиту. Роль функції слухової труби у розвитку хронічного гнійного середнього отиту.	2	4
5. Хронічний тубо-тімпанальний середній отит. Клінічний перебіг. Антромастоїдотомія з мастоїдопластикою. Тимпанопластика.	2	4
6. Хронічний епітімпано-антральний середній отит. Холестеатома – теорії генезу, форми, класифікація. Показання до радикальної операції на вусі, її етапи.	2	4

7. Секреторний середній отит - причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання. Дані отоскопії, дослідження слухової функції.	2	4
8. Методи консервативного і хірургічного лікування секреторного середнього отиту: тимпанопункція, міринготомія, шунтування, лазерне дренування барабанної порожнини.	2	4
9. Особливості післяопераційного перебігу після шунтування барабанної порожнини, можливі ускладнення.	2	4
10. Адгезивна хвороба середнього вуха - причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання. Дані отоскопії, дослідження слухової функції.	2	4
11. Методи консервативного і хірургічного лікування. Тимпанопластика.	2	4
12. Використання різноманітних матеріалів для відновлювання дефектів барабанної перетинки та слухових кісточок (ауто-гомо- та алотрансплантати). Особливості післяопераційного перебігу після тимпанопластики, можливі ускладнення.	2	4
13. Отосклероз – патоморфологічні зміни у скроневої кістці, клінічні симптоми, дані акуметрії та вестибулометрії.	2	4
14. Принципи консервативного і хірургічного лікування отосклерозу. Стапедектомія та стапедопластика.	2	4
15. Особливості післяопераційного перебігу після операцій з приводу отосклерозу, можливі ускладнення.	2	4
Залік		
Усього годин – 90	30	60

5. Тематичний план практичних занять

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Клінічна анатомія та фізіологія органу слуху.	2
2.	Методи дослідження слуху.	2
3.	Ендоскопічні методи дослідження ЛОР-органів.	2
4.	Етіологія та патогенез хронічного гнійного середнього отиту. Роль функції слухової труби у розвитку хронічного гнійного середнього отиту.	2
5.	Хронічний тубо-тімпанальний середній отит. Клінічний перебіг. Антромастоїдотомія з мастоїдопластиком. Тимпанопластика.	2
6.	Хронічний епітімпа-антральний середній отит. Холестеатома – теорії генезу, форми, класифікація. Показання до радикальної операції на вусі, її етапи.	2
7.	Секреторний середній отит - причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання. Дані отоскопії, дослідження слухової функції.	2
8.	Методи консервативного і хірургічного лікування секреторного середнього отиту: тимпанопункція, міринготомія, шунтування, лазерне дренування барабанної порожнини.	2
9.	Особливості післяопераційного перебігу після шунтування барабанної порожнини, можливі ускладнення.	2
10.	Адгезивна хвороба середнього вуха - причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання. Дані отоскопії, дослідження слухової функції.	2

11.	Методи консервативного і хірургічного лікування. Тимпанопластика.	2
12.	Використання різноманітних матеріалів для відновлювання дефектів барабанної перетинки та слухових кісточок (ауто-гомо- та алотрансплантати). Особливості післяопераційного перебігу після тимпанопластики, можливі ускладнення.	2
13.	Отосклероз – патоморфологічні зміни у скроневої кістці, клінічні симптоми, дані акуметрії та вестибулометрії.	2
14.	Принципи консервативного і хірургічного лікування отосклерозу. Стапедектомія та стапедопластика.	2
15.	Особливості післяопераційного перебігу після операцій з приводу отосклерозу, можливі ускладнення.	2
	Залік	2
	Всього	30

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми / види завдань	Кіл-ть годин
1.	Тема 1-15. Підготовка до практичних занять	4
	Разом	60

7. Методи навчання

Практичні заняття: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених захворювань середнього вуха.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне опанування алгоритмів спілкування з ЛОР хворими.

8. Форми контролю та методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: тестування за типом Крок-2, усний диференційований залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
 - Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
 - Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:
 - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом, б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу, г) обґрунтування клінічного діагнозу, д) складання плану лікування;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і

може мати лише цілу величину(5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Здобувач допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінка за дисципліну складається на 50% з оцінки за поточну успішність та на 50% з оцінки за диференційований залік.

Середній бал за дисципліну переводиться у національну оцінку та конвертується у бали за багатобальною шкалою (200-бальною шкалою).

Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічний відділ Університету програмою «Контингент» за формулою:

Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

За *рейтинговою шкалою ECTS* оцінюються досягнення з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус

- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

Навчально-методична література:

1. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Безшапочний С.Б., Дієва Ю.В. Оториноларингологія. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 460 с.
2. Попович В.І. Сучасні стандарти лікування гострих запальних захворювань ЛОР - органів (Рекомендації). – Київ, 2019. – 80 с.
3. Бабінець Л.С, Бездітко П.А., Пухлік С.М. та ін Сімейна медицина: у 3 кн.:підручник. Кн.3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики. – к., 2017. – 680 с.
4. Наumenко О.М., Васильєв В.М., Дєєва Ю.В., Безшапочний С.Б. Невідкладна допомога в оториноларингології: навчальний посібник // Всеукраїнское специализированное издательство «Медицина». – 2017. – 144с.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

- 1.Клінічна анатомія зовнішнього вуха (вушна раковина, зовнішній слуховий прохід). Будова барабанної перетинки. Система порожнин середнього вуха, стінки барабанної порожнини, її вміст.
- 2 Топографія лицевого нерва. Типи будови соскоподібного відростка. Трансмісійна, трансформаційна, адаптаційна та захисна роль середнього вуха у механізмі звукопроведення. Будова завитки та її рецепторного апарата.
- 3.Кісткове звукопроведення, його типи. Теорії звукопроведення та звукосприйняття. Дослідження слухової функції: визначення гостроти слуху мовою, камертонами. Принципи порогової аудіометрії. Надпорогова, мовна аудіометрії, принципи ігрової аудіометрії.
4. Імпедансна аудіометрія: основні типи тимпаногам, дослідження акустичного рефлексу. Реєстрація слухових викликаних потенціалів. Отоакустична емісія.
- 5.Інтерпретація основних типів порогових аудіограм, диференційна діагностика ураження звукопроведення та звукосприйняття. Топічна діагностика порушень слуху. Адекватні подразники ампулярного та отолітового апарата. Види вестибулярних реакцій. Ністагм, його характеристики. Сучасні методи вестибулометрії: координатійні, калоричні, обертальні, пресорна проба, електроністагмографія, стабілографія.
6. Етіологія та патогенез хронічного гнійного середнього отиту. Роль функції слухової труби у розвитку хронічного гнійного середнього отиту. Роль захворювань верхніх дихальних шляхів, імунологічного стану організму та алергічного фактора у генезі хронічного гнійного середнього отиту.
7. Форми хронічного гнійного середнього отиту. Хронічний тубо-тімпанальний середній отит. Клінічний перебіг. Антромастоїдотомія з мастоїдопластикою, задня тимпанотомія, аттикотомія, показання до цих видів операцій, техніка виконання, можливі ускладнення. Аудіометричні показання та протипоказання до слуховідновлюючих операцій. Етапи та типи (за Вульштейном) тимпанопластики, принципи техніки хірургічного втручання. Використання різноманітних матеріалів для відновлювання дефектів барабанної перетинки та слухових кісточок (ауто-гомо- та алотрансплантати).
- 8.Хронічний епітімпано-антральний середній отит. Холестеатома – теорії генезу, форми, класифікація. Показання до радикальної операції на вусі, її етапи. Показання до слуховідновлюючих операцій.
- 9.Тимпанопластика. Обливісті післяопераційного перебігу після сануючих та слухопокращуючих операцій на середньому вусі, можливі ускладнення.
10. Ексудативний середній отит - причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання.

11. Дані отоскопії, дослідження слухової функції. Методи консервативного і хірургічного лікування: тимпанопункція, міринготомія, шунтування, лазерне дренування барабанної порожнини.
12. Особливості післяопераційного перебігу після шунтування барабанної порожнини, можливі ускладнення.
13. Адгезивна хвороба середнього вуха - причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання.
14. Дані отоскопії, дослідження слухової функції. Методи консервативного і хірургічного лікування.
15. Тимпанопластика. Використання різноманітних матеріалів для відновлювання дефектів барабанної перетинки та слухових кісточок (ауто-гомо- та алотрансплантати).
16. Особливості післяопераційного перебігу після тимпанопластики, можливі ускладнення.
17. Отосклероз – патоморфологічні зміни у скроневої кістці, клінічні симптоми, дані акуметрії та вестибулометрії.
18. Принципи консервативного і хірургічного лікування отосклерозу. Стапедектомія та стапедопластика.
19. Особливості післяопераційного перебігу після операцій з приводу отосклерозу, можливі ускладнення.
20. Реєстрація слухових викликаних потенціалів. Отоакустична емісія. Принципи кохлеарної імплантації.

12.Рекомендована література

Основна:

1. Євчев Ф.Д., Пухлік С.М., Тітаренко О.В., Євчева А.Ф., Гаєвський В.В. Сучасна невідкладна допомога хворим із гострими та хронічними захворюваннями ЛОР-органів та при їх ускладненнях: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-оториноларингологів та сімейних лікарів. – Одеса: Олді+, 2023. – 272с.
2. Попович В.І. Сучасні стандарти лікування гострих запальних захворювань ЛОР - органів (Рекомендації). – Київ, 2019. – 80 с.
3. Бабінець Л.С, Бездітко П.А., Пухлік С.М. та ін Сімейна медицина: у 3 кн.:підручник. Кн.3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики. – к., 2017. – 680 с.
4. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Безшапочний С.Б., Дієва Ю.В. Оториноларингологія. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 460 с.

Додаткова:

5. Попович В.І., Кошель І. В., Пухлік С. М .Риніти: сучасні клінічні рекомендації. Практичні аспекти. -К: ТОВ «Доктор-Медіа-Груп», 2023 р. - 100 с.
6. Попович В.І., Медвідь В.І., Пухлік С.М., Кошель І.В. Фармакотерапія основних оториноларингологічних синдромів у вагітних. - К: ТОВ «Доктор-Медіа-Груп», 2020 р. - 78 с.
7. Вказівки з воєнно-польової хірургії / за ред.. Я.Л.Заруцького, А.А.Шудрака.-К.:СПД Чалчинська Н.В.,2014.-396 с.
8. R.Corbridge, N.Steventon. Oxford Handbook of ENT and Head and Neck Surgery//Paperback, 2020. - 496 p.
9. Y.Mitin, Y.Deyeva, Y.Gomza, V. Didkovskyi etc. Otorhinolaryngology// Medicine, 2018. – 264p.
10. R.Probst, G.Grevers, H.Iro. Basic Otorhinolaryngology. A Step-by-Step Learning Guide//Thieme, 2017. – 430p.
11. M. M Paparella. Paparella's Otolaryngology Head & Neck Surgery (2 Volumes)// Hardcover, 2020. – 460p.
12. Pukhlik S.M., Titarenko O.V. Otorhinolaryngology// Odessa, 2011. – 172 p.

13. S.N.Kumar. Clinical Cases In Otolaryngology// Paperback, 2016. – 260p.
14. R.Pasha, J.S.Golub. Otolaryngology-Head and Neck Surgery : Clinical Reference Guid// Paperback, 2017. - 800 p.
15. J. A.Seikel, D.G.Drumright, D.J.Hudock. Anatomy and Physiology for Speech, Language, and Hearing //Format Hardback, 2019. - 700 p.
16. K.S.Helfer, E.L.Bartlett, A.N.Popper, R.R.Fay. Aging and Hearing: Causes and Consequences// Hardback< 2020. – 326p.
17. A.Al-Qahtani, H.Haidar, A.Larem. Textbook of Clinical Otolaryngology// Hardback, 2020. - 1155 p.
18. Z.Mu, J.Fang. Practical Otorhinolaryngology, Head and Neck Surgery: Diagnosis and Treatment// Hardback, 2020. - 314 p.
19. H.H.Ramadan, F.M.Barood. Pediatric Rhinosinusitis// Paperback, 2020. - 300 p.
20. P.W.Flint, B.H.Haughey, V.J.Lund, K.T.Robbins, J.R.Thomas, M.M.Lesperance, H.W.Francis. Cummings Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 3-Volume Set// Format Hardback, 2020. - 3568 p.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua>– Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / AmericanMedicalAssociation
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk>– Британська медична асоціація
6. www.gmc-uk.org- General Medical Council (GMC)
7. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація